

บทที่ 5

การบริหารภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Managing Personal Income Taxes)

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และบุคคลที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. เพื่อทราบถึงภาษีเงินได้พึงประเมินเพื่อเสียภาษี การหักค่าใช้จ่าย และรายการหักค่าลดหย่อน
3. เพื่อศึกษาวิธีการคำนวณภาษี การใช้ตารางอัตราภาษี การชำระภาษี และการขอคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์การวางแผนภาษี และการบริหารภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล รัฐบาลนำมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ ตลอดทั้งการให้บริการสาธารณะ ภาษีเงินได้จึงมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคน ภาษีเงินได้เป็นภาษีทางตรงอย่างหนึ่ง ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะผลักภาระภาษีไปให้ผู้อื่นเสียแทนไม่ได้ ภาษีเงินได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีที่จัดเก็บจากบริษัท ห้างหุ้นส่วน และนิติบุคคลอื่น ๆ ในที่นี้เราจะกล่าวเพียงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการบริหารภาษี

บุคคลทุกคนที่มีรายได้ มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโดยที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ภาษีที่บุคคลต้องเสียคือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีประกันสังคมและภาษีอื่น ๆ เช่น ภาษีโรงเรือน และภาษีทรัพย์สิน ฉะนั้นจึงไม่เป็นที่สงสัยว่าการวางแผนภาษีมีความสำคัญต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล กล่าวคือ รายได้และรายจ่ายในช่วงระหว่างปีภาษี อันเนื่องมาจากการจัดเก็บภาษีนั้น มีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินที่สำคัญ ๆ รวมทั้งการพัฒนาและทบทวนแผนการเงินส่วนบุคคล

การวางแผนภาษี

เป้าหมายที่สำคัญของการวางแผนภาษีก็คือ เพื่อให้บุคคลได้รับเงินจากรายได้ที่ทำมาหาได้สูงสุด โดยการเสียภาษีต่ำสุด ซึ่งไม่ใช่เป็นการหลบหนีภาษี แต่เป็นการหลีกเลี่ยงภาษีเมื่อมีโอกาสทำได้ โดยที่ไม่ผิดกฎหมาย

การหลบหนีภาษี (Evade) หมายถึงการไม่เสียภาษี หรือเสียภาษีต่ำกว่าที่ควรจะต้องเสียตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าจะกรณีใดก็ตาม เช่น ไม่นำรายได้มาขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษี หรือยื่นรายการไม่ครบ หรือแสดงรายการค่าใช้จ่ายสูงกว่าความเป็นจริง หรือไม่แสดงรายได้ที่ได้รับบางรายการ ซึ่งมีความผิดตามกฎหมาย และจะถูกลงโทษตามกฎหมายภาษีอากร

การหลีกเลี่ยงภาษี (Avoid) ผู้มีเงินได้หากได้มีการศึกษากฎหมายภาษีอากรมาบ้างก็สามารถหาช่องทางที่ทำให้เสียภาษีน้อยลงโดยมิได้ผิดกฎหมาย เช่น เลือกลงทุนที่ได้รับการยกเว้นภาษี หรือเสียภาษีในอัตราที่ต่ำ หรือกระจายรายได้ให้บุคคลอื่นฐานภาษีจะได้ลดลง เนื่องจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีอัตราก้าวหน้า ยิ่งมีรายได้สูงก็เสียภาษีในอัตราที่สูง เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวางแผนภาษี

การวางแผนภาษีเพื่อลดภาษีที่จะต้องจ่าย โดยที่ไม่ผิดกฎหมายและจริยธรรม แต่เราหาวิธีเสียภาษีให้ต่ำสุดเป็นการจัดการให้รายได้ที่จะต้องนำมาคำนวณภาษีต่ำสุด ภาษีเงินได้เป็นรายจ่ายของบุคคล ซึ่งไม่สามารถหลบหนีได้ แต่เราสามารถหลีกเลี่ยงโดยการวางแผนภาษีที่ดี จึงควรได้มีการศึกษากฎระเบียบข้อบังคับ ติดตามการแก้ไขเปลี่ยนแปลงของประมวลรัษฎากร โดยปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย เมื่อบุคคลเสียภาษีน้อย ก็มีเงินใช้จ่ายและลงทุนมากขึ้น กลยุทธ์การวางแผนภาษีเพื่อได้ประโยชน์ทางด้านภาษี มีดังต่อไปนี้

1. **เลือกการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสีย** เช่น รายได้ดอกเบี้ยการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินคลัง ไม่ต้องนำมารวมเพื่อเสียภาษีเงินได้

2. **ปรับหรือยืดรายจ่ายและเงินได้ในปีถัดไป** เนื่องจากการจัดเก็บภาษีตามประมวลรัษฎากร ถือเป็นเกณฑ์เงินสด (cash basis) เป็นเกณฑ์ในการเสียภาษีเงินได้ หากสามารถควบคุมหรือเลือกปีที่จะชำระค่าใช้จ่ายและเงินได้ที่ได้รับก็อาจจะลดภาษีที่จะต้องชำระลงได้ เช่น เลือกปีภาษีที่จะชำระค่าใช้จ่ายที่เป็นรายการจำนวนมาก หรือเงินได้ที่จะได้

รับเงินในปีถัดไป หรือปีปัจจุบัน เพื่อให้จำนวนเงินได้ที่จะนำมาคำนวณภาษีน้อยลง จะได้เสียภาษีในอัตราที่ต่ำ ดังนั้น ในช่วงเดือนพฤศจิกายน และเดือนธันวาคมของทุกปีที่เราจะประมาณเงินได้และค่าใช้จ่ายได้ ก็สามารถเลือกปีภาษีได้ จำนวนภาษีจ่ายก็จะน้อยลง ก็จะได้รับประโยชน์ทางภาษี

3. บันทึกการขายการขาดทุนฝ่ายทุนทันที หากมีขาดทุนจากจำหน่ายหลักทรัพย์ให้ใช้ประโยชน์จากการขาดทุนนี้เป็นรายจ่ายในปีภาษีนั้น ถึงแม้ว่าเราคาดว่าหลักทรัพย์ตัวนี้ราคาจะสูงขึ้น แต่ควรขายแล้วซื้อหลักทรัพย์ประเภทนี้ในเวลาต่อมา เช่น สมมติว่าท่านซื้อหุ้นสามัญของบริษัท Exxon ต่อมาราคาลดต่ำลง และท่านเชื่อว่าหุ้นสามัญของบริษัทในกลุ่มน้ำมันจะสูงขึ้นในอนาคตในช่วงปลายปีท่านก็ขายหุ้นของบริษัท Exxon และซื้อหุ้นของบริษัท Mobil ท่านก็สามารถนำผลขาดทุนนี้มาเป็นค่าใช้จ่ายได้ ท่านก็ได้ประโยชน์ทางภาษี

4. กระจายรายได้ให้แก่บุคคลอื่น การโอนรายได้ให้กับบุคคลอื่นในครอบครัวที่เสียภาษีเงินได้ในอัตราต่ำ หรือไม่มีรายได้ที่จะต้องเสียภาษี เป็นเทคนิคในการหลีกเลี่ยงภาษีอย่างหนึ่ง เนื่องจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีในอัตราก้าวหน้า ผู้มีเงินได้สูงย่อมเสียภาษีในอัตราที่สูง

ตัวอย่าง นาย ก. รับราชการมีรายได้เป็นเงินเดือน และมีรายได้ดอกเบี้ยจากเงินฝากธนาคาร นาย ก. อาจจะเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารในนามบุคคลใดคนหนึ่งในครอบครัว รายได้ดอกเบี้ยก็จะเป็นของบุคคลผู้นั้น ซึ่งการโอนรายได้บางส่วนไปให้บุคคลอื่นก็จะเสียภาษีต่ำกว่าเมื่อนำรายได้มารวมเป็นของนาย ก. ผู้เดียว หรืออาจจะไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องเสียภาษีก็ได้

5. ประโยชน์ที่ได้จากการหักลดหย่อน นอกจากค่าลดหย่อนส่วนบุคคลตามสถานภาพของผู้เสียภาษีแล้ว ผู้มีเงินได้ควรใช้ประโยชน์ที่ได้จากการหักค่าลดหย่อนมาใช้ในการวางแผนการลงทุน ก็จะประหยัดภาษีที่จะต้องจ่ายลงได้ เช่น ค่าเบี้ยประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ที่จ่ายไประหว่างปีภาษี ค่าดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย ค่าลดหย่อนเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเหล่านี้ นำมาหักค่าลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท ค่าลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้เอาประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม นำมาหักได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง นอกจากนี้ค่าลดหย่อนบริจาค ให้วัดวาอาราม โรงพยาบาลหรือสาธารณกุศลอื่น ๆ ตามรายชื่อประกาศของกรมสรรพากรให้หักได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของรายได้ที่เหลือหลังจากหักลดหย่อนแล้ว

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา *

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือบุคคลดังต่อไปนี้

1. **บุคคลธรรมดา** คือบุคคลที่มีเงินได้ประเภทต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายรัษฎากรกำหนดไว้ต้องเสียภาษีเงินได้ ไม่ว่าจะเป็นการยก ผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ โดยผู้มีเงินได้จะต้องมีแหล่งที่อยู่ในประเทศ หรืออยู่ในประเทศในปีภาษีไม่น้อยกว่า 180 วัน

2. **ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชันติบุคคล** หมายถึงบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกกลงเข้าเป็นหุ้นส่วน หรือรวมหุ้นกัน เพื่อทำกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์จะหากำไรมาแบ่งกัน

3. **กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง** กรณีที่เจ้าของมรดกหรือผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตาย ดอกผลจากทรัพย์สินของกองมรดกซึ่งยังไม่ได้แบ่ง เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย หรือเงินปันผล ผู้จัดการมรดกหรือทายาทต้องดำเนินการเสียภาษี

4. **ผู้ถึงแก่ความตาย** ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษีมียหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้อย่างบุคคลธรรมดา เงินได้ที่ผู้ตายได้รับทั้งก่อนและหลังการตายต้องนำมารวม เพื่อเสียภาษีเงินได้ในปีนั้นด้วย ผู้จัดการมรดกหรือทายาทเป็นผู้ยื่นรายการเสียภาษี

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี *

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ได้แก่ผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40

(1) - (8)

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ตามมาตรา 40(1) - (8) แห่งประมวลรัษฎากร [แต่มิใช่เงินได้ตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากรประเภทเดียว] ในปีภาษี (ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม) ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะมียาษีต้องเสียหรือไม่ก็ตาม

1. ผู้ที่เป็นโสด มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาท
2. ผู้ที่มีคู่สมรส มีเงินได้พึงประเมินไม่ว่าฝ่ายเดียวหรือทั้งสองฝ่ายรวมกัน

เกิน 60,000 บาท

3. กองมรดกของผู้ตายที่ยังมิได้แบ่ง มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาท

* กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

4. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อคณะบุคคล มีเงินได้พึงประเมิน เกิน 30,000 บาท

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 ได้แก่ผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากรประเภทเดียว (โดยเฉพาะผู้ที่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือ ลูกจ้าง) ในปีภาษี (ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม) ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะมิใช่ต้องเสียหรือไม่ก็ตาม

1. ผู้ที่เป็นโสด มีเงินได้พึงประเมิน 50,000 บาท
2. ผู้ที่มีคู่สมรส มีเงินได้พึงประเมินไม่ว่าฝ่ายเดียวหรือทั้งสองฝ่ายรวมกัน

เกิน 100,000 บาท

ผู้เสียภาษีเงินได้ ภ.ง.ด. 90 หรือ ภ.ง.ด. 91 จะต้องยื่นแบบแสดงรายการ และชำระภาษีภายในเวลาซึ่งกฎหมายกำหนด (ระหว่าง 1 มกราคม - 31 มีนาคมของปีถัดจากปีภาษี)

เงินได้พึงประเมิน

เงินได้พึงประเมินหมายถึงเงินได้เข้าลักษณะที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มี 8 ประเภท ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (1) ถึง (8) ดังนี้

เงินได้ประเภทที่ 1 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) ได้แก่ เงินได้ประเภทดังต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่างๆ ดังกล่าวไม่ว่าในทอดใด

1. เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า โดยที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระและเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

2. เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน เฉพาะที่เลือกเสียภาษี โดยนำมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้ตาม (1)

เงินได้ประเภทที่ 2 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) ได้แก่ เงินได้ประเภทดังต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่างๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

(1) เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระและเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าจะหน้าที่หรือตำแหน่งงานหรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

(2) เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุผลออกจากงาน เฉพาะที่เลือกเสียภาษี โดยนำมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้ตาม (1)

กรณีผู้มีเงินได้ได้รับเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน ประสงค์จะเลือกเสียภาษี โดยไม่นำไปรวมคำนวณภาษีกับเงินได้อื่น ๆ ให้แสดงรายการคำนวณภาษีสำหรับรายได้ดังกล่าวไว้ในใบแนบด้วย

จำนวนค่าใช้จ่าย

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) (2) หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 ของเงินได้พึงประเมิน แต่รวมกันต้องไม่เกิน 60,000 บาท

ในกรณีผู้มีเงินได้และคู่สมรสต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และความเป็นสามีภรรยา ได้มีอยู่ตลอดปีภาษีให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 40 ของเงินได้พึงประเมิน แต่รวมกันต้องไม่เกิน 60,000 บาท

ตัวอย่าง การคำนวณค่าใช้จ่ายในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) (2)

กรณีภริยาแยกคำนวณภาษีเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40 (1)

นายดำได้รับเงินเดือนจากบริษัท ก. จำกัด ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน 2541 เดือนละ 23,000 บาท และตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2541 เดือนละ 29,000 บาท จ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 46,800 บาท และได้ลาออกจากงานเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม ทำงานมาครบ 20 ปี ได้รับเงินบำเหน็จ (ที่มีวิธีคำนวณแตกต่างจากวิธีคำนวณบำเหน็จข้าราชการ และเลือกเสียภาษีโดยไม่นำมารวมคำนวณกับเงินได้อื่นใน ภ.ง.ด. 90) 580 บาท

นางขาวได้รับเงินเดือนจากบริษัท ข. จำกัด ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน 2541 เดือนละ 12,000 บาท และตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม เดือนละ 14,000 บาท ระหว่างปีได้รับค่านายหน้าจากบริษัท ค. จำกัด 84,000 บาท

วิธีคำนวณ การหักค่าใช้จ่าย (กรณีผู้มีเงินได้และคู่สมรสแยกคำนวณภาษี
เฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40 (1)
กรณีที่เงินได้พึงประเมินที่เป็นเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่านายหน้า ฯลฯ

	เงินได้ (ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท)	ค่าใช้จ่าย
นายดำ		
เงินเดือน (23,000 x 6) + (29,000 x 6)	312,000 บาท	
หัก เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่วนที่เกิน 10,000 บาท (46,800 - 10,000) แต่ไม่เกิน 290,000 บาท	<u>36,800</u> บาท	_____
คงเหลือ เงินได้พึงประเมินหลังหักเงินสะสมฯ	<u>275,200</u> บาท	<u>60,000</u> บาท
นางขาว		
เงินเดือน (12,000 x 6) + (14,000 x 6)	156,000 บาท	39,000 บาท
ค่านายหน้า (ต้องรวมคำนวณภาษีเงินได้ของสามี)	<u>84,000</u> บาท	<u>21,000</u> บาท
รวม	<u>240,000</u>	<u>60,000</u> บาท

เงินได้ 240,000 บาท หักค่าใช้จ่ายได้ = 60,000 บาท

เงินได้ 156,000 บาท หักค่าใช้จ่ายได้ = $156,000 \times \frac{60,000}{240,000} = 39,000$ บาท

240,000

เงินได้ 84,000 บาท หักค่าใช้จ่ายได้ = $84,000 \times \frac{60,000}{240,000} = 21,000$ บาท

240,000 - 60,000

กรณีได้รับเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน (บำเหน็จ)

เนื่องจากเงินเดือนที่ได้รับแต่ละเดือนไม่เท่ากันตลอดปี จึงต้องคำนวณเงิน
เดือน แล้วจึงนำไปคำนวณค่าใช้จ่าย ดังนี้

เงินเดือนถ้วนเฉลี่ย 12 เดือน ๆ สดท้าย $= \frac{26,000 \times 6 + (29,000 \times 6)}{12} = 26,000$ บาท

บวก ร้อยละ 10 ของ 26,000 $= 26,000 + 2,600$ บาท
 $= 28,600$ บาท

แต่เงินเดือนเดือนสุดท้าย $= 29,000$ บาท

ซึ่งเกินกว่าเงินเดือนถ้วนเฉลี่ย (28,600 บาท) จึงต้องใช้เงินเดือน (28,600 บาท) คูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน (20 ปี) เป็นเงินได้ที่ถือเป็นฐาน เพื่อคำนวณค่าใช้จ่าย (แต่ต้องไม่เกินที่ได้รับจริง คือ 580,000 บาท)

จำนวนเงินได้ที่ถือเป็นฐานเพื่อคำนวณค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายส่วนแรก $= 28,600 \times 20 = 572,000$ บาท -----(1)
 $= 7,000 \times 20 = 140,000$ บาท -----(2)
คงเหลือ (1) - (2) $= 432,000$ บาท

ค่าใช้จ่ายส่วนที่สอง

ร้อยละ 50 ของยอดเงินคงเหลือ

$= \frac{432,000 \times 50}{100} = 216,000$ บาท -----(3)

รวมค่าใช้จ่ายที่หักได้ทั้งหมด (2) + (3) $= 356,000$ บาท

เงินได้ประเภท 3 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) ได้แก่เงินได้ประเภทดังต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงิน หรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

ตอนที่ 1

ก. ดอกเบี้ย ได้แก่ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยตัวเงินหรือดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมีส่วนประกันหรือไม่ หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้สินที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืม หรือ

ข. ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอันเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตราความเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

ค. อื่น ๆ ได้แก่

(1) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(2) เงินลงทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่กันไว้รวมกัน

(3) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้รวมกัน

(4) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควมเข้ากันหรือรับช่วงหรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

จำนวนค่าใช้จ่าย

เงินได้ในตอนที่ 1 ทั้งหมด ไม่ให้หักค่าใช้จ่าย

ตอนที่ 2

ก. เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากกองทุนรวม (ที่เป็นคณะบุคคล) หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงิน หรือส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เช่น บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

ข. เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไรหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ

จำนวนค่าใช้จ่าย

เงินได้ในตอนที่ 2 ทั้งหมด ไม่ให้หักค่าใช้จ่าย และไม่ได้รับเครดิตในการคำนวณภาษี

เงินได้ประเภทที่ 4 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) (5) (6) (7) (8)

เงินได้ตามมาตรา 40 (3) ได้แก่ เงินได้ตามประเภทต่อไปนี้รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

1. ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าสิทธิหรืออย่างอื่น หรือเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปี อันได้มาจาก พันิชยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

2. ค่าแห่งลิขสิทธิ์

จำนวนค่าใช้จ่าย

เงินได้อื่นตามมาตรา 40 (3) ไม่ให้หักค่าใช้จ่าย เว้นแต่ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 60,000 บาท ได้วิธีเดียว

ในกรณีผู้มีเงินได้และคู่สมรสต่างฝ่ายต่างมีเงินได้และความเป็นสามีภรรยา มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 40 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 60,000 บาท เช่นเดียวกัน

เงินได้ตามมาตรา 40 (5) ได้แก่เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก

- (1) การให้เช่าทรัพย์สิน
- (2) การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน
- (3) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น

โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

กรณีตาม (2) และ (3) ให้ถือเอาเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้วตั้งแต่วันทำสัญญา จนถึงวันผิดสัญญาทั้งสิ้น เป็นเงินได้พึงประเมินของปีที่มีการผิดสัญญานั้น

เงินได้ดังกล่าว ให้รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงิน หรือผู้อื่นออกแทนสำหรับเงินได้ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

จำนวนค่าใช้จ่าย

(1) การให้เช่าทรัพย์สิน ผู้มีเงินได้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่งจาก 2 วิธีข้างล่างนี้ได้

วิธีที่ 1 หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

วิธีที่ 2 หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาในอัตราดังนี้

<u>ประเภทเงินได้</u>	<u>กรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า(ร้อยละ)</u>
(ก) บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นหรือ	30
(ข) ที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม	20
(ค) ที่ดินที่มีได้ใช้การเกษตรกรรม	15
(ง) ยานพาหนะ	30
(จ) ทรัพย์สินอย่างอื่น	10

กรณีให้เช่าช่วง ให้หักค่าใช้จ่ายจากค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วงแล้วแต่กรณี

(2) การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ในอัตราร้อยละ 20 ได้วิธีเดียว

(3) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อนฯ ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาในอัตราร้อยละ 20 ได้วิธีเดียว

เงินได้ตามมาตรา 40 (6) ได้แก่เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ

- (1) วิชากฎหมาย
- (2) การประกอบโรคศิลป์
- (3) วิศวกรรม
- (4) สถานีอายุกรรม
- (5) การบัญชี
- (6) ปรานีศิลป

รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงิน หรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ดังกล่าวไม่ว่าในทอดใด

จำนวนค่าใช้จ่าย

ผู้มีเงินได้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่งจาก 2 วิธี ข้างล่างนี้ได้

วิธีที่ 1 หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

วิธีที่ 2 หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาในอัตราดังนี้

(1) การประกอบโรคศิลป์	ร้อยละ 60
(2) วิชาชีพอิสระอันนอกจากการประกอบโรคศิลป์	ร้อยละ 30

เงินได้ตามมาตรา 40 (7) ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมา ที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญ นอกจากเครื่องมือ รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่าย หรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

จำนวนค่าใช้จ่าย

ผู้มีเงินได้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่ง จาก 2 วิธี ข้างล่างนี้ได้

วิธีที่ 1 หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

วิธีที่ 2 หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาในอัตราร้อยละ 70

เงินได้ตามมาตรา 40 (8) ได้แก่ เงินได้ประเภทต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงิน หรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

1. เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา 40 (1) ถึง (7)

2. เงินได้ที่ส่วนแบ่งของกำไรจากกองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ของผู้มีเงินได้ซึ่งอยู่ในประเทศไทย ทั้ง

นี้เฉพาะกรณีผู้มีเงินได้ดังกล่าว ไม่ยอมให้ผู้จ่ายเงินได้หักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 10.00 หรือยอมให้หักแต่ขอรับเงินภาษีที่ถูกหักในวันนั้นคืน หรือขอเครดิตภาษีที่ถูกหักในวันนั้น ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

จำนวนค่าใช้จ่าย

ผู้มีเงินได้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่งจาก 2 วิธี ข้างล่างนี้ได้

วิธีที่ 1 หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

วิธีที่ 2 หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ในอัตราตามตารางอัตรการหักค่าใช้จ่าย เป็นการเหมาสำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8)

3. เงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก หรือที่ได้จากการให้โดยเสน่หา หรือที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้า หรือหากำไรเฉพาะที่ต้องการเลือกเสียภาษี โดยนำมารวมคำนวณภาษีกับเงินได้อื่น ๆ

จำนวนค่าใช้จ่าย หักได้ดังนี้

(1) การขายอสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก หรือที่ได้จากการให้โดยเสน่หา ผู้มีเงินได้ หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาในอัตราร้อยละ 50 โดยวิธีเดียว

(2) การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร ผู้มีเงินได้เลือกหักค่าใช้จ่ายวิธีใดวิธีหนึ่งจาก 2 วิธี ข้างล่างนี้ได้

วิธีที่ 1 หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

วิธีที่ 2 หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาในอัตราดังนี้

จำนวนปีที่ถือครอง	ร้อยละของเงินได้
1 ปี	92
2 ปี	84
3 ปี	77
4 ปี	71
5 ปี	65
6 ปี	60
7 ปี	55
8 ปี ขึ้นไป	50

* จำนวนปีที่ถือครอง หมายถึงจำนวนปีนับตั้งแต่ปีที่ได้กรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ ถึงปีที่โอนกรรมสิทธิ์ครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ถึงปีที่โอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์นั้นถ้าเกิน 10 ปี ให้นับเพียง 10 ปี เศษของปีให้นับเป็น 1 ปี การนับจำนวนปีที่ถือครอง ให้ถือตามปีปฏิทิน

รายการลดหย่อน

กรณีสามีภรรยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้และอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี

ถ้ารวมคำนวณภาษี ให้กรอกจำนวนค่าลดหย่อนลงในช่อง "ผู้มีเงินได้" เท่านั้น

ถ้าภรรยาประสงค์จะแยกคำนวณภาษี (เฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40 (1) ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าลดหย่อนส่วนของตน

1. ผู้มีเงินได้

สำหรับบุคคลธรรมดาทั่วไป หักค่าลดหย่อนได้ 30,000 บาท

กรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล หักลดหย่อนได้สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลที่อยู่ในประเทศไทย คนละ 30,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน 60,000 บาท

2. คู่สมรส

กรณีไม่มีเงินได้หรือรวมคำนวณภาษี หักลดหย่อนได้ 30,000 บาท

3. บุตร

กรณีไม่ศึกษาหรือศึกษาในต่างประเทศ หักลดหย่อนได้คนละ 15,000 บาท (กรณีแยกคำนวณภาษี หักได้คนละ 7,500 บาท)

กรณีศึกษาในประเทศ หักลดหย่อนได้คนละ 17,000 บาท (กรณีแยกคำนวณภาษีหักได้คนละ 8,500 บาท)

การหักลดหย่อนบุตรหักได้เฉพาะบุตรชอบด้วยกฎหมาย หรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของคู่สมรสของผู้มีเงินได้ด้วย หรือเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) บุตรที่เกิดก่อนหรือใน พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อน พ.ศ. 2522 คนละ 15,000 บาท หักได้ทุกคนหรือ

(2) บุตรที่เกิดหลัง พ.ศ. 2542 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมในหรือ พ.ศ. 2522 คนละ 15,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน 3 คน

กรณีผู้มีเงินได้มีบุตรทั้งตาม (1) และ (2)ให้นำบุตรตาม (1) ทั้งหมดหักก่อนแล้วจึงนำบุตรตาม (2) มาหัก เว้นแต่ในกรณีที่ผู้มีเงินได้มีบุตรตาม (1) ที่มีชีวิตอยู่รวมกันเป็นจำนวนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จะนำบุตรตาม (2) มาหักได้ โดยเมื่อรวมกับบุตรตาม (1) แล้วต้องไม่เกิน 3 คน

การนับจำนวนบุตร ให้นับเฉพาะบุตรที่มีชีวิตอยู่ ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้นับรวมทั้งบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการลดหย่อนด้วย

การหักลดหย่อนบุตร ให้หักได้เฉพาะบุตร ดังนี้

(1) มีอายุไม่เกิน 25 ปี และยังคงศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย หรือชั้นอุดมศึกษา (ระดับอนุปริญญาหรือปริญญาตรีขึ้นไป) หรือ

(2) เป็นผู้เยาว์ (อายุไม่ถึง 20 ปี หรือยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส) หรือ

(3) ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ และมีเงินได้พึงประเมิน ซึ่งไม่เข้าลักษณะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร ในปีภาษี (ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม) ไม่ถึง 15,000 บาท

การหักลดหย่อนให้หักได้ตลอดปีภาษี ไม่ว่ากรณีที่จะหักได้นั้นจะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ และในกรณีบุตรบุญธรรมนั้น ให้หักลดหย่อนในฐานะบุตรบุญธรรมได้แต่ฐานะเดียว

สำหรับบุตรที่มีสิทธิหักลดหย่อนเพื่อการศึกษาดังกล่าวข้างต้น (ถ้าศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์) ให้หักลดหย่อนได้อีกคนละ 2,000 บาท รวมเป็น 17,000 บาท แต่ถ้าศึกษาในต่างประเทศ จะหักค่าลดหย่อนเพื่อการศึกษา 2,000 บาทไม่ได้ คงหักได้เฉพาะค่าลดหย่อน 15,000 บาท เท่านั้น

การหักลดหย่อนสำหรับคู่สมรสและบุตรของผู้มีเงินได้ ให้หักได้เมื่อผู้มีเงินได้ อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น (อยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง หรือหลายระยะเวลา รวมกันถึง 180 วัน ในปีภาษี) กรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้ลดหย่อนได้เฉพาะคู่สมรสและบุตรที่เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น

4. เบี้ยประกันชีวิต

ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตตามจำนวนที่ได้จ่ายไปจริงในปีภาษีแต่ไม่เกิน 10,000 บาท โดยกรมธรรม์ประกันชีวิตนั้น ต้องมีกำหนดเวลาดังแต่ 10 ปีขึ้นไป และได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร การฝากเงินออมสินประเภทสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัว ก็อยู่ในข่ายที่จะขอหักลดหย่อนตามเกณฑ์นี้ได้ การกรอกจำนวนใบเสร็จรับเงินเบี้ยประกันชีวิตให้แนบใบเสร็จรับเงิน หรือสำเนาใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐานด้วย

ในกรณีที่คู่สมรสของผู้มีเงินได้มีการประกันชีวิต และความเป็นสามีภรรยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ไม่ว่าจะคู่สมรสจะมีเงินได้หรือไม่ก็ตาม ให้หักลดหย่อนได้ตามเกณฑ์เดียวกัน

5. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนเงินสะสมฯ ที่ได้จ่ายไปจริงในปีภาษี แต่ไม่เกิน 10,000 บาท โดยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้น จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 183 (พ.ศ. 2533)

ในกรณีที่คู่สมรสของผู้มีเงินได้จ่ายเงินสะสมฯ ตามที่กล่าวข้างต้น และความเป็นสามีภรรยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนสำหรับเงินสะสมฯ ของคู่สมรสที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้นตามเกณฑ์เดียวกันได้ด้วย

สำหรับเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 290,000 บาท (เฉพาะกรณีการจ่ายเงินสะสมฯ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง) จำต้องคำนวณหักเงินสะสมฯ ดังกล่าวออกจากเงินได้พึงประเมินฯ ในแบบ ภงด. 90 ด้วย

6. ดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย

ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ที่ได้จ่ายให้แก่ธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์หรือนายจ้าง สำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย โดยจำนองอาคารที่ซื้อ หรือสร้าง เป็นประกันการกู้ยืมนั้น ตามจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริงในปีภาษี แต่ไม่เกิน 10,000 บาท (กรณีแยกคำนวณภาษีให้หักคนละครึ่ง แต่ไม่เกิน 5,000 บาท) ทั้งนี้ ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้

(6.1) เป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสำหรับการกู้ยืมเงินจากธนาคาร บริษัท ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์หรือนายจ้าง ซึ่งมีระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนที่จัดสรรไว้ เพื่อสวัสดิการแก่ลูกจ้าง ทั้งนี้ เฉพาะที่ผู้กู้ยืมประกอบกิจการในราชอาณาจักร

(6.2) เป็นการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ อาคารพร้อมที่ดิน หรือห้องชุดในอาคารชุดหรือเพื่อสร้างอาคารใช้อยู่อาศัย บนที่ดินของตนเอง หรือบนที่ดินที่ตนเองมีสิทธิครอบครอง

(6.3) ต้องจำนองอาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุด หรืออาคารพร้อมที่ดิน เป็นประกันการกู้ยืมนั้น โดยมีระยะเวลาการจำนองตามระยะเวลาการกู้ยืม

(6.4) ต้องมีอาคาร หรือห้องชุดในอาคารตาม (6.2) เป็นที่อยู่อาศัยแหล่งสำคัญแหล่งเดียว โดยมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

และได้อยู่อาศัยในระหว่างปีภาษีที่ขอหักลดหย่อน แต่ไม่รวมถึงกรณีลูกจ้างซึ่งนายจ้างส่งให้ไปปฏิบัติงานของนายจ้าง ณ ต่างถิ่นเป็นประจำ หรือกรณีอาคาร หรือห้องชุดดังกล่าวเกิดอัคคีภัย ภัยธรรมชาติ หรือภัยอันเกิดจากเหตุอื่น ทั้งนี้ เฉพาะที่มีใช้ความผิดของผู้มีเงินได้ จนมิอาจใช้อาคารหรือห้องชุดนั้นอยู่อาศัยได้

(6.5) ภายใต้บังคับ (6.4) ผู้มีเงินได้ต้องไม่มีกรรมสิทธิในอาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุด ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย นอกเหนือจากอาคารหรือห้องชุดตาม (6.4) ในระหว่างปีภาษีที่ขอหักลดหย่อน

(6.6) ให้หักลดหย่อนได้ตลอดปีภาษี ไม่ว่ากรณีที่จะหักลดหย่อนได้นั้น จะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่

(6.7) กรณีผู้มีเงินได้หลายคนร่วมกันกู้ยืม ให้หักลดหย่อนทุกคน โดยเฉลี่ยค่าลดหย่อนตามส่วนจำนวนผู้มีเงินได้ และกรณีสามีภริยาร่วมกันกู้ยืมโดยสามีหรือภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้หักลดหย่อนให้แก่ผู้มีเงินได้เต็มจำนวนตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

(6.8) กรณีผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนอยู่แล้ว ต่อมาได้สมรสกัน ให้ยังคงหักลดหย่อนได้ ดังนี้

(ก) ถ้าความเป็นสามีภริยามิได้มีอยู่ตลอดปีภาษีที่ขอหักลดหย่อน ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

(ข) ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีที่ขอหักลดหย่อน ให้ลดหย่อนได้รวมกันตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

(6.9) กรณีมีการแปลงหนี้ใหม่ด้วยการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้เงินกู้ยืมระหว่างผู้ให้กู้ตาม (6.1) เฉพาะที่กระทำเป็นครั้งแรก หรือระหว่างนายจ้างด้วยกัน ให้ยังคงหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

(6.10) กรณีผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อน จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมล่วงหน้าเป็นรายปี ให้เฉลี่ยดอกเบี้ยเงินกู้ยืมดังกล่าวเป็นรายเดือน เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน และให้หักลดหย่อนได้สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเฉพาะส่วนที่เฉลี่ยเป็นของระยะเวลาที่ผู้มีเงินได้อยู่อาศัยในอาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุดตาม (6.4)

การหักลดหย่อนดังกล่าว ผู้มีเงินได้ต้องมีหนังสือรับรองตามแบบที่อธิบดีกำหนดจากผู้ให้กู้ยืม เพื่อเป็นหลักฐานว่า ได้มีการจ่ายดอกเบี้ยสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อดำเนินการดังกล่าวขึ้นด้วย

7. เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม

เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายไปจริงในปีภาษี พร้อมทั้งแนบใบเสร็จรับเงิน หรือสำเนาใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐานด้วย

ในกรณีคู่สมรสของผู้มีเงินได้จ่ายเงินสมทบฯ ตามที่กล่าวข้างต้นและความ เป็นสามีภรรยาได้มีตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนสำหรับเงินสมทบฯ ของคู่สมรสที่จ่ายเข้า กองทุนประกันสังคมนั้น ตามเกณฑ์เดียวกันได้ด้วย

การหักลดหย่อนเงินบริจาค เมื่อหักเงินค่าลดหย่อนรวมตามข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, และ 7 เหลือเท่าใดให้หักค่าลดหย่อนสำหรับเงินบริจาคได้อีกเท่าจำนวนที่ได้บริจาคจริง ในปีภาษี ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินส่วนที่เหลือนั้น เงินบริจาคที่จะหักลดหย่อนได้มี 8 กรณี คือ

7.1 บริจาคการกุศลสาธารณะ ให้ดูรายชื่อสถานพยาบาล สถานศึกษาและการสาธารณกุศลที่ผู้มีเงินได้มีสิทธิขอหักลดหย่อนเงินบริจาค ตามข้อกำหนดของ กรมสรรพากร

7.2 บริจาคสร้างสวนสมเด็จพระเจ้าสำหรับเงินที่บริจาคแก่คณะกรรมการ อำนวยการจัดสร้างสวนสาธารณะ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เนื่องในโอกาสพระชนมายุครบ 80 พรรษา

7.3 บริจาคในโครงการปลูกป่าเทอดพระเกียรติฯ สำหรับเงินที่ บริจาคในโครงการปลูกป่าเทอดพระเกียรติเฉลิมฉลองพระชนมายุครบ 90 พรรษา น้อมเกล้าถวายแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในพื้นที่โครงการพัฒนาอดอยตุง จังหวัด เชียงรายให้แก่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี

7.4 บริจาคในโครงการก่อสร้างพระมหาธาตุเจดีย์นภพลภูมิสิริ สำหรับเงินที่บริจาคในโครงการก่อสร้างพระมหาธาตุเจดีย์นภพลภูมิสิริ น้อมเกล้าฯ ถวายแด่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสเจริญพระชนม์พรรษาครบ 5 รอบ ให้แก่กองทัพอากาศ

7.5 บริจาคให้โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สำหรับเงินที่บริจาคให้กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

7.6 บริจาคให้โครงการปลูกป่าถวายเฉลิมพระเกียรติฯ สำหรับเงินที่ บริจาคให้กองทุนปลูกป่าถวายเฉลิมพระเกียรติในพระบรมสาเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโร กาสทรงครองราชย์ปีที่ 50

7.7 บริจาคให้โครงการอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ สำหรับเงินที่บริจาคเพื่อสมทบโครงการอาคารเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

7.8 บริจาคให้โครงการสืบสารพระราชปณิธาน "กาญจนาภิเษก" สำหรับเงินที่บริจาคให้แก่โครงการสืบสารพระราชปณิธาน "กาญจนาภิเษก"

กรณีคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้จะนำเงินที่ตนบริจาคมาหักค่าลดหย่อนไม่ได้

กรณีบริจาคเงินร่วมกัน โดยระบุชื่อผู้มีเงินได้และคู่สมรสในใบเสร็จรับเงินบริจาค แต่ไม่แยกจำนวนเงินไว้ ให้ถือว่าบริจาคคนละครึ่ง

กรณีบริจาคเงินร่วมกัน โดยระบุชื่อบุคคลหลายคนในใบเสร็จรับเงินบริจาคแต่ไม่ได้แยกจำนวนเงินไว้ ให้ถือว่าบริจาคคนละเท่า ๆ กัน

รายได้ส่วนที่เหลือหลังจากหักลดหย่อนเงินบริจาคแล้ว เป็นเงินได้สุทธินำมาคำนวณภาษี ตามตารางอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้า

ตารางอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา				
ขั้นเงินได้สูงสุด ตั้งแต่	เงินได้สุทธิ จำนวนสูงสุดของขั้น	อัตรากา ร้อยละ	ภาษีในแต่ละ ขั้นเงินได้	ภาษีสะสม สูงสุด
1 ถึง 100,000	100,000	5	5,000	5,000
100,001 - 500,000	400,000	10	40,000	45,000
500,001 - 1,000,000	500,000	20	100,000	145,000
1,000,001 - 4,000,000	3,000,000	30	900,000	1,045,000
4,000,001 บาทขึ้นไป	-----	37	-----	-----
รวม				

เงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

รายได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้น ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเสียภาษีเงินได้ โดยให้แยกคำนวณต่างหากได้ มีดังนี้

1. เงินได้ต่อไปนี้ ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้ โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณกับเงินได้อื่น ๆ ก็ได้

(ก) ดอกเบี้ย ได้แก่ ดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล ดอกเบี้ยพันธบัตรองค์การรัฐบาล ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร สหกรณ์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(ข) ผลต่างระหว่างราคาราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตั๋วเงิน หรือเอกสารแสดงสิทธิในหนี้ ซึ่งบริษัทเงินทุนเป็นผู้ออก

(ค) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนพันธบัตรของรัฐบาลหรือหุ้นกู้ขององค์การรัฐบาล ทั้งนี้ เฉพาะที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน และเฉพาะที่ได้จากการขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. เงินได้ที่ได้รับจากการขายอสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก หรืออสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับจากการให้โดยเสนหา จะเลือกเสียภาษีต่างหากโดยมิได้รวมกับเงินได้ประเภทอื่นก็ได้

3. เงินได้จากการขายสินค้าขององค์การรัฐบาลทอดหนึ่งทอดใดหรือทุกทอดให้องค์การของรัฐบาลเป็นผู้เสียภาษีแทนผู้ขาย

ภาษีเสียแทนดังกล่าว ให้ถือเป็นเครดิตภาษีของผู้เสียภาษี

การคำนวณภาษีเงินได้

ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะควรวิเคราะห์ ดังนี้

1. เงินได้ จะต้องทราบว่า เงินได้พึงประเมินนั้นจัดอยู่ในเงินได้ประเภทที่เท่าใด ตามมาตรา 40 (1) — (8) รายได้ดังกล่าวอยู่ในข่ายที่ได้รับการยกเว้น ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีหรือไม่

2. การหักค่าใช้จ่าย สำหรับเงินได้ประเภทนั้นหักค่าใช้จ่ายได้หรือไม่ หักได้เป็นจำนวนเท่าใด

3. การหักค่าลดหย่อน ค่าลดหย่อนใดบ้างที่ผู้มีเงินได้สามารถนำมาหักค่าลดหย่อนได้ หักได้เป็นจำนวนเท่าใด

4. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด

นำเงินได้สุทธิซึ่งเป็นเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน คำนวณภาษีตามอัตราภาษีที่กำหนด

วิธีการคำนวณภาษี การคำนวณภาษีมียี่ 2 วิธี ดังนี้คือ

วิธีที่ 1 คำนวณหาเงินได้สุทธิ แล้วคำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เงินได้พึงประเมินรวมของผู้มีเงินได้ (แต่ละประเภท)

xxx

ขั้นที่ 2	<u>หัก</u> ค่าใช้จ่าย (ของเงินได้แต่ละประเภท)	<u>xxx</u>
	เงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	<u>xxx</u>
ขั้นที่ 3	<u>หัก</u> ค่าลดหย่อนทั้งหมด	<u>xxx</u>
	เงินได้สุทธิ	<u>xxx</u>
	<u>หัก</u> เงินบริจาค (ถ้ามี)	<u>xxx</u>
	เงินได้พึงประเมินสุทธิ	<u>xxx</u>
ขั้นที่ 4	คำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	<u>xxx</u>
	<u>หัก</u> ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายและเครดิตภาษี	<u>xxx</u>
	จำนวนภาษีที่ต้องชำระ (หรือชำระไว้เกินต้องขอคืน)	<u>xxx</u>

วิธีที่ 2 กำหนดหาเงินได้สุทธิตามมาตรา 40 (2) ถึงมาตรา 40 (8) กรณีผู้มีเงินได้ตั้งแต่ 60,000 บาทขึ้นไป จะต้องเสียภาษีเงินได้อย่างน้อยร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมิน ดังนี้

ขั้นที่ 1	เงินได้พึงประเมินรวมตามมาตรา 40 (2) ถึง (8)	<u>xxx</u>
ขั้นที่ 2	คูณรายได้ตามขั้นปีที่ 1 ด้วย 0.005 (ร้อยละ 0.5)	<u>xxx</u>
	จำนวนภาษีที่ต้องชำระ	<u>xxx</u>
ขั้นที่ 3	<u>หัก</u> ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายและเครดิตภาษี (ถ้ามี)	<u>xxx</u>
	จำนวนภาษีที่ต้องชำระ (หรือชำระไว้เกินต้องขอคืน)	<u>xxx</u>

ให้เปรียบเทียบจำนวนภาษีที่คำนวณได้ทั้ง 2 วิธี วิธีใดจำนวนภาษีที่ต้องชำระสูงกว่า ให้ผู้มีเงินได้เสียภาษีตามวิธีและจำนวนนั้น

ในกรณีที่ผู้มีเงินได้ทุกประเภทรวมกัน [มาตรา 40 (2) ถึง 40 (8)] ไม่ถึง 60,000 บาท ไม่ต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 จำนวนวิธีที่ 1 วิธีเดียวให้เสียภาษีตามจำนวนที่คำนวณได้ ถ้าคำนวณแล้วไม่มีภาษีก็ไม่ต้องชำระ (แต่ต้องยื่นแบบแสดงรายการไม่ว่าจะมีภาษีต้องเสียหรือไม่ก็ตาม)

กรณีที่ผู้มีเงินได้แยกคำนวณภาษีเฉพาะที่แยกคำนวณในแบบฉบับเดียวกัน) ผู้มีเงินได้และคู่สมรสสามารถนำจำนวนเงินภาษีส่วนที่ชำระไว้เกินของอีกฝ่ายหนึ่งมาหักกลบกับภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมของฝ่ายตนได้

กรณีผู้มีเงินได้ไม่ชำระภาษีภายในเดือนมีนาคม จะต้องคำนวณและชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระ ให้คำนวณเงินเพิ่มเป็นรายเดือน (เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน) นับแต่วันพ้นกำหนดยื่นแบบฯ จนถึงวันยื่นแบบและชำระภาษี แล้วรวมภาษีส่วนที่ชำระเพิ่ม หรือชำระเกินไว้

การขอคืนภาษี

กรณีผู้มีเงินได้มีเงินภาษีที่ชำระ หรือถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายและนำส่งไว้เกิน และประสงค์จะขอคืนเงินที่ชำระเกินไว้ หรือกรณีหักภาษี ณ ที่จ่ายเกินไว้กว่าที่ต้องชำระ หรือเสียซ้ำ หรือเสียไว้โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย ผู้มีสิทธิขอคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้อง กรอกรายการในส่วน "คำร้องขอเงินคืนภาษี" ในครบ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ขอคืน (ถ้ามิ ได้ลงลายมือชื่อผู้ขอคืน ถือว่าไม่ประสงค์จะขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกิน) พร้อมทั้งแนบหลักฐานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้มาพร้อมกับแบบด้วย

- (1) สำเนาใบสำคัญการสมรส (กรณีสมรส)
- (2) สำเนาใบสำคัญการหย่า พร้อมทั้งหลักฐานบันทึกแสดงการเลี้ยงดูบุตร หรือสำเนาใบมรณะบัตรของคู่สมรส (กรณีขาดจากการสมรส)
- (3) สำเนาสูติบัตรหรือหนังสือรับรองบุตร หรือหนังสือทะเบียนการรับบุตรบุญธรรมหรือสำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อบุตร (กรณีขอหักลดหย่อนบุตร)
- (4) หนังสือแสดงการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล (กรณีมีการเปลี่ยนแปลง)
- (5) สำเนาสัญญาจ้างหรือสัญญากู้ยืมเงิน สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับปัจจุบันในปีภาษีที่ให้ลดหย่อน) กรณีขอหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมฯ
- (6) หนังสือมอบอำนาจ กรณีให้บุคคลอื่นลงชื่อขอคืนเงินแทน
- (7) สำเนาหนังสือเดินทางทุกหน้าของผู้มีเงินได้ ของภริยาและบุตร ทะเบียนสมรส สูติบัตรและหลักฐานการศึกษาของบุตร (กรณีบุตรศึกษาในประเทศไทย) กรณีผู้มีเงินได้เป็นชาวต่างประเทศขอหักลดหย่อนภริยาและบุตร)

สรุป

เนื่องจากภาษีเงินได้มีผลกระทบต่อบุคคลและเกือบทุกครอบครัว การทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีเงินได้ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการวางแผนทางการเงินให้ประสบความสำเร็จ และเป็นการบริหารการเงินอย่างชาญฉลาด ภาษีที่ผู้มีเงินได้ทุกคนจะต้องจ่าย ก็คือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นรายได้หลักของรัฐบาล เพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศ จำนวนภาษีที่บุคคลต้องจ่ายขึ้นอยู่กับสถานะภาพของบุคคลนั้น ๆ เช่นเป็นโสด สมรสแล้ว หรือหย่าร้าง ประเภทของเงินได้ จำนวนเงินได้พึงประเมิน รายการลดหย่อน และค่าใช้จ่ายที่นำมาหักภาษีได้

เงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ค่าจ้างแรงงาน เงินบำเหน็จบำนาญ และรายได้จากการลงทุน เช่น เงินปันผล ดอกเบี้ย รายได้ฝ่ายทุนและค่าเช่า ซึ่งรัฐบาลให้หักค่าใช้จ่ายและลดหย่อนได้ ตามที่กฎหมายกำหนด เหลือเป็นเงินได้สุทธิตามตารางอัตรา

ภาษีเงินได้ การวางแผนภาษีที่ดี ขึ้นอยู่กับการวางแผนการเงินอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อแบ่งเบาภาระภาษี

การวางแผนภาษีเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การวางแผนทางการเงินรวมของบุคคล กลยุทธ์การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือการหาช่องทางช่วยลดเงินได้พึงประเมินและเสียภาษีต่ำที่สุด (ไม่ใช่การโกงภาษี) แต่ต้องไม่ผิดกฎหมาย เช่นลงทุนที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ได้รับการลดหย่อนภาษี เสียภาษีในอัตราที่ต่ำหรือกระจายรายได้ โดยการโอนรายได้ที่จะได้รับให้กับบุคคลในครอบครัว นอกจากนี้ ผู้มีเงินได้ควรติดตามการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบ หรือการยกเลิกสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตลอดจนทั้งการปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันมากที่สุด เพื่อจะได้วางแผนภาษีเงินได้ได้ถูกต้อง และประหยัดภาษีที่จะต้องชำระให้มากที่สุด นอกจากนี้ภาษีเงินได้แล้ว บุคคลธรรมดายังต้องเสียภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีขาย และภาษีประกันสังคมเป็นต้น

คำถามท้ายบท

1. ผู้ใดบ้างที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และบุคคลเหล่านี้จะต้องเสียภาษีกรณีใด
2. คำว่า "เงินได้พึงประเมิน" นั้นคืออะไร หมายถึงรายได้ประเภทใดบ้าง
3. รายการลดหย่อนมีอะไรบ้าง แต่ละรายการลดหย่อนได้เป็นจำนวนหรือไม่เกินจำนวนเท่าใด
4. จงกล่าวถึงกลยุทธ์และเป้าหมายการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
5. จงกล่าวถึงการเตรียมและวิธีการออกรายการในแบบขอคืนภาษี